

MODUL 03: ABUZ, NEGLIJARE & DEZVOLTAREA

M▲PChIPP

SUSȚINUT PRIN PROGRAMUL
"DREPTURI, EGALITATE,
CETĂȚENIE" (REC)
AL UNIUNII EUROPENE

ABUZ, NEGLIJARE SI DEZVOLTARE

- ▶ Definitii
- ▶ Statistica
- ▶ Dezvoltarea copilului
- ▶ Factori de risc
- ▶ Neglijarea si abuzul emotional

CE SPUNE ART. 19 AL CONUDC ??

CONVENTIA ONU PRIVIND DREPTURILE COPILULUI, ART 19

Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare, în vederea protejării copilului pe perioada cât acesta se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentanților legali

“Orice forma de violență, vătămare sau abuz, de neglijență, de rele tratamente sau de exploatare” sunt sub incidența Art. 19

ABORDĂRI SI PERCEPȚII DIFERITE

CONVENTIA ONU PRIVIND DREPTURILE COPILULUI, COMENTARII GENERALE NR.13 (2011)

Violenta:

„In practica termenul de violenta este deseori inteles ca referindu-se exclusiv la abuzul fizic. Este de subliniat ca alegerea termenului de violenta nu trebuie interpretat in vreun fel care sa minimizeze impactul si nevoia de a interveni și asupra altor forme (violenta non-fizica si/sau non-intenționată ca neglijare sau abuz emoțional)

CONVENTIA ONU PRIVIND DREPTURILE COPILULUI, COMENTARII GENERALE NR.13 (2011)

Neglijarea:

Neglijarea se referă la inabilitatea/incapacitatea de a răspunde nevoilor fizice sau emoționale ale copilului, de a-l proteja de pericole, de a obține ajutor medical, înregistrarea nașterii atunci când părinții sau reprezentanții legali au mijloacele, cunoștințele și au acces la serviciile necesare. Acest lucru include

a) Neglijare fizică : eșec în a proteja un copil de vătămare, inclusiv din cauza lipsei de supraveghere sau a veni în întâmpinarea nevoilor de bază ale copilului inclusiv hrană adecvată, adăpost, îmbrăcăminte și asistență medicală

b) Neglijare emoțională: include lipsa suportului emoțional și a afecțiunii, ignorare cronică a copilului, lipsa cronică a disponibilității emoționale, expunerea la violență domestică, consumul de droguri și abut de alcool

CONVENTIA ONU PRIVIND DREPTURILE COPILULUI, COMENTARII GENERALE NR.13 (2011)

Neglijarea:

(c) Neglijarea sănătății fizice și mentale a copilului

(d) Neglijare educațională: eșec în a oferi copilului dreptul la educație

(e) Abandonul: o practică îngrijorătoare și care poate afecta în special copiii din afara căsătoriei și copiii cu dizabilități în anumite societăți

STUDIU DE CAZ

M▲PChipp

UN CAZ DE NEGLIJARE. CINE NEGLIJEAZĂ NEVOILE COPILULUI ȘI CUM PUTEM REMEDIA SITUAȚIA ?

Părinții unui copil diagnosticat cu diabet pot să asigure doar o parte din hrana adaptată sănătății copilului. De asemenea, copilul are nevoie și de ochelari de vedere. Părinții nu pot să îi asigure nevoile deoarece nu își pot permite financiar și nici nu își permit să călătorească într-un oraș îndepărtat pentru a obține prescripția de ochelari de la specialist. Părinții nu înțeleg necesitatea copilului pentru o dietă specială. Autoritățile locale planuiesc să instituie o măsură de protecție pentru copil pe motiv de neglijare .

CONVENTIA ONU PRIVIND DREPTURILE COPILULUI, COMENTARII GENERALE NR.13 (2011)

Violență emoțională: Se referă la maltratare care poate include:

(a) Orice formă de interacțiune dăunătoare copilului (a transmite copilului sentimentul că este inutil, nedorit, neiubit, sau valoros doar dacă răspunde nevoilor cuiva)

(b) A speria, teroriza, amenința, a exploata, a respinge, izola sau ignora, inclusiv favoritismul

(c) A refuza disponibilitatea emoțională, a neglija sănătatea mentală și nevoile educaționale și medicale

(d) Insulte, umilire, aducând atingere sentimentelor copilului

CONVENTIA ONU PRIVIND DREPTURILE COPILULUI, COMENTARII GENERALE NR.13 (2011)

Violență emoțională :

(e) Expunere la violență domestică ;

(f) Izolare, detenție

ONU au îndemnat statele părți să “ofere asistență părinților și responsabililor legali în exercitarea responsabilităților părintești” (art. 18, para. 2 din CDC).

(g) Bullying de către adulți sau copii, inclusiv prin intermediul tehnologiei moderne de comunicare (“cyberbullying”).

FORME DIFERITE DE MALTRATARE

CRC/C/GC/13

Violență în
mass
media

Violență
printre
copii

Obiceiuri
dăunătoare

Auto-
agresivitate

Violență prin
canale de
comunicare
moderne, IT

Violare a
drepturilor
copilului
de către
instituții și
sisteme

DEFINIȚII OMS: NEVOIA DE REGLEMENTĂRI ACTUALIZATE

MALTRATAREA COPILULUI

OMS (1999)

Orice forma de maltratare fizică sau emoțională, abuz sexual, neglijare, exploatare care are ca rezultat vătămarea reală sau potențială a sănătății, supraviețuirii, dezvoltării sau demnității copilului în contextul unei relații de responsabilitate, încredere sau putere.

VIOLENȚA

Comisia Europeană (2010)

Violența se referă la orice act care are ca rezultat sau are potențialul să aibă ca rezultat vătămarea fizică, psihică sau sexuală, inclusiv amenințări ale acestor acte, coerciție sau acte arbitrare de deprivare de libertate, fie că ele au loc în public sau în viața privată.

ABUZ EMOȚIONAL ASUPRA COPILULUI

OMS (2002)

Abuzul emoțional asupra copilului este definit ca tratamentul ostil persistent sau repetat exercitat de către un părinte sau o persoană de încredere care ar trebui să ofere îngrijire sau educație copilului (inclusiv denigrare, umilire, amenințare, intimidare și respingere) și care are ca rezultat efecte negative asupra dezvoltării și sănătății fizice și emoționale ale copilului.

Neglijarea “include atât incidente izolate cât și repetate în ceea ce privește protecția și îngrijirea adecvată copilului în una din mai multe arii de dezvoltare: sănătate, educație, dezvoltare emoțională, nutriție, adăpost și condiții de trai. Părinții copiilor neglijăți nu sunt în mod obligatoriu săraci.”

DOVEZI ȘI CIFRE

DOVEZI CHEIE DESPRE ABUZUL EMOȚIONAL

Parlamentul european(2014)

În regiunea europeană se estimează că un număr de **55 milioane copii** sunt afectați de abuzul emoțional
(aceste cifre sunt rezultate obținute la populația de copii de 204 milioane)

Prevalența abuzului emoțional este de aproximativ **29.1% în Europa** .

Agenția pentru drepturi fundamentale al UE(FRA) a realizat un studiu fără precedent în 28 de state membre, din care a rezultat că un număr **10% din femei** au indicat că au suferit **un abuz emoțional înainte de vârsta de 15 ani**.

DOVEZI CHEIE DESPRE NEGLIJARE

OMS(2013)

Parlamentul European(2014)

Comparativ cu studiile efectuate pe alte forme de violență, cercetările asupra neglijării au fost limitate, dar analize făcute la nivel mondial au demonstrat că **prevalența** este mare – **16.3% pentru neglijare fizică** și **18.4% pentru neglijare emoțională**.

La nivelul regiunii Europene o estimare arată că **31 milioane** copii **suferă o formă a abuzului fizic iar 35 de milioane suferă o formă de neglijare emoțională**.

(aceste cifre se aplică unei populații de 204 milioane din regiune)

Sunt necesare și alte studii europene standardizate, mai ales cele care abordează abuzul emoțional și neglijarea.

DOVEZI CHEIE DESPRE NEGLIJARE (CONTINUARE)

OMS(2013)

Parlamentul European (2014)

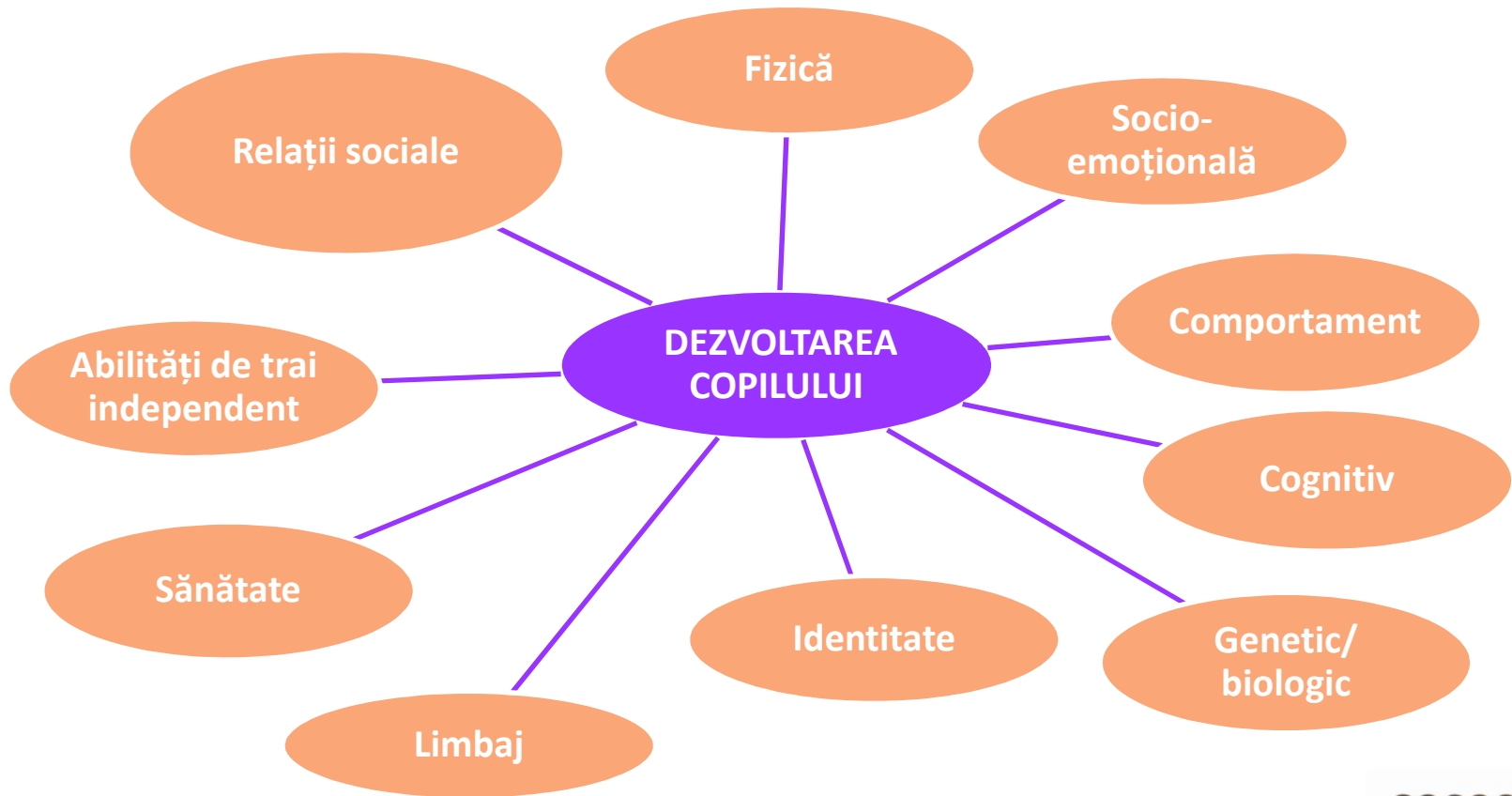
Familia este cel mai adecvat loc pentru a oferi protecție, dezvoltare fizică și emoțională precum și siguranță pentru copii.

Însă, căminul familiei poate fi un loc periculos pentru copii. Frecvența crescută a violenței (cu toate acestea necunoscută în totalitate) îndreptată asupra copiilor de către părinți sau alți membri ai familiei a fost recunoscută pe parcursul ultimelor decade. După cum aceste aspecte sunt considerate "sferă privată" face și mai dificilă abordarea acestor situații.

Confirm OMS costurile de intervenție pe termen scurt și mediu, pe indivizi, familie și societate - în cazuri de vătămare, abuz asupra copilului, depășesc cel mai probabil în cele mai multe cazuri costurile măsurilor de prevenire.

DEZVOLTAREA COPILULUI

DEZVOLTAREA COPILULUI INCLUDE

DEZVOLTAREA COPILULULUI ESTE...

- ▶ Socială
- ▶ Fizică
- ▶ Intelectuală
- ▶ Comunicare
- ▶ Culturală
- ▶ Emotională

RITM ȘI CADRU DE DEZVOLTARE

Unicef (2008)

	In utero	0-1 an	1-3 ani	3-6 ani
Dezvoltare Motorie				
Control emoțional				
Atașament				
Vocabular				
Gandire logică /matematică				

SUMAR AL FACTORILOR DE RISC ȘI AL FACTORILOR PROTECTIVI

	Factori de risc	Factori Protectivi
Atașament	Lipsa unei persoane de referință/îngrijitor identificabil, consecvent în primii ani ai vieții	Persoană de referință/îngrijitor consistent, implicat care răspunde nevoilor, în primii ani ai vieții
Stima de sine	Negativism, critică, nesiguranță și abuz	Pozitivism, suport și încurajare, informare, protecție în fața abuzurilor
Rezilența	Lipsa unui mediu suportiv, armonios	Suport, consecvență și un mediu pozitiv și afectiv

REGÂNDIREA CREIERULUI

DEZVOLTAREA COPILULUI

Regândirea creierului (UNICEF 2008)

Gândire tradițională

Modul în care se dezvoltă creierul depinde de genele cu care te-ai născut.

Experiențele pe carele ai până la vârsta de trei ani au un impact limitat asupra dezvoltării ulterioare creierului.

O relație de siguranță cu îngrijitorul primar creează un context favorabil pentru dezvoltare precoce și învățare.

Dezvoltarea creierului este liniară: capacitatea creierului de a învăța și schimba crește constant de la vârsta sugarului la maturitate.

Gândire inovativă

Modul în care se dezvoltă creierul depinde de conlucrarea complexă între genele cu care te-ai născut și experiențele pe care le ai.

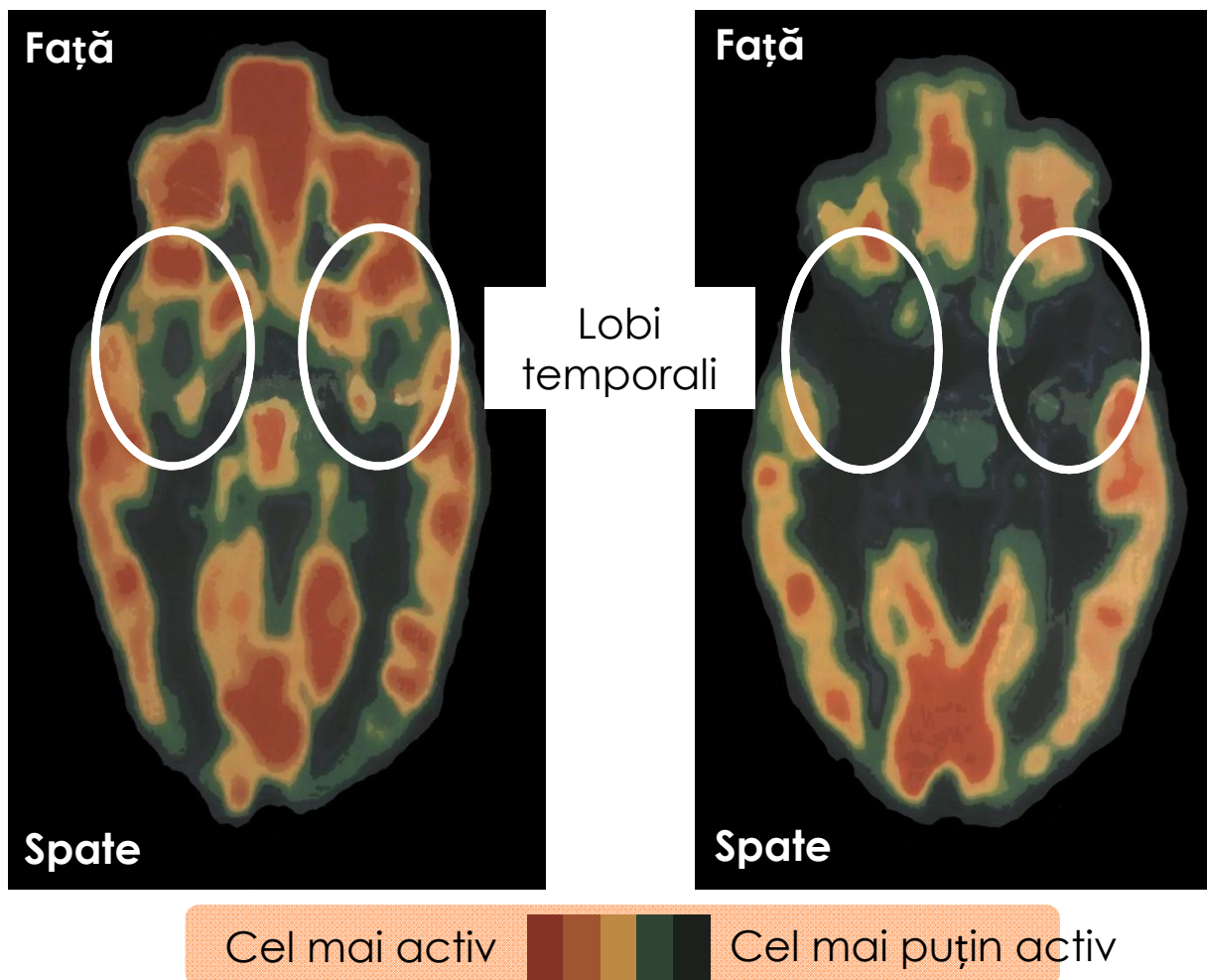
Experiențele timpurii au un impact decisiv asupra arhitecturii creierului, precum și asupra capacității de funcționare a adultului.

Interacțiunile timpurii creează nu doar contextul favorabil dezvoltării ci afectează în mod direct modalitatea prin care creierul creează conexiuni noi.

Dezvoltarea creierului nu este liniară: există anumite praguri în achiziții a diferitelor tipuri de cunoștințe și abilități.

CREIER SANĂTOS VS. CREIER A FOST SUPUS ABUZURILOR

CENTRUL PENRU CONTROLUL BOLILOR ȘI PREVENIRE

3 Year Old Children

Normal

Extreme Neglect

FACTORI DE RISC

Factori risc pentru copil

- ▶ Vârsta – copiii mai mici
- ▶ Gen:
  - fete: risc crescut pentru pruncucidere, abuz sexual, neglijare educațională și nutrițională
  - băieți: risc mai crescut față de abuzul fizic
- ▶ Caracteristici speciale – gemeni, copii cu nevoi speciale, prematuri, sarcini nedorite

Factori de risc pentru părinte/îngrijitor

- ▶ Vârsta tânără
- ▶ Părinte singur/ familie monoparentală
- ▶ Sarcină nedorită
- ▶ Slabe abilități parentale
- ▶ Abuzul de diferite substanțe
- ▶ Boli fizice sau mentale

Factori de risc pentru familie

- ▶ Condiții de trai supraaglomerate
- ▶ Sărăcie
- ▶ Izolare socială
- ▶ Stress major
- ▶ Violență domestică

FACTORI DE RISC

ISCPAN

Factori societali/ce țin de comunitate

- ▶ Legi de protecție acopilului lipsă sau nesuținute
- ▶ Desconsiderarea copiilor
- ▶ Aceptarea socială a violenței (familie, comunitate sau societate – incluzând războiul)
- ▶ Norme culturale
- ▶ Inegalități sociale - sărăcie

Factori profesionali

Eșuare în:

- ▶ Înțelegerea că există rele tratamente asupra copiilor
- ▶ Identificarea și abordarea neglijării copilului
- ▶ Oferirea de servicii necesare copiilor și familiilor
- ▶ Ajutor în prevenirea relelor tratamente
- ▶ Promovarea sănătății, dezvoltării și siguranței
- ▶ Abordarea factorilor de risc major

IDENTIFICAREA VĂTĂMĂRII/PERICLITĂRII DEZVOLTĂRII COPILULUI

MAPChipp

Unde putem
trage linie?

IDENTIFICAREA VĂTĂMĂRII ȘI A PERICLITĂRII DEZVOLTĂRII COPILULUI

cf. Kindler (2016)

Neglijarea cronică și/sau abuzul emoțional sunt caracterizate de procese cumulative cronice care dăunează dezvoltării copilului

- ▶ Sunt fenomene complexe
- ▶ Cu multiple combinații
- ▶ Care depind de vârsta copilului și posibilele nevoi speciale

Uneori este dificil să identifiți între nevoi neacoperite și vătămare. De aceea, provocarea este să descrii cu exactitate:

- ▶ stadiul dezvoltării copilului și strategiile lui de adaptare
- ▶ reliefarea cauzelor primare ale abuzului/neglijării precum și consecința acestora
- ▶ Serviciile deja oferite și existența sau inexistența unor planuri de intervenție

IDENTIFICAREA RISCULUI DE ABUZ/NEGLIJARE

cf. Kindler (2016)

Neglijarea cronică și/sau abuzul emoțional au o probabilitate mai mare cu cât

- ▶ se poate observa un tipar de îngrijire pasivă
- ▶ Discrepanța între nevoile copilului și disponibilitatea părintelui de a-i oferi îngrijire
- ▶ cu cât copilul este mai dependent de îngrijirea pe care părintele trebuie să i-o ofere (vârstă, nevoi speciale, etc.)
- ▶ Se observă semne ale îngrijirii insuficiente din partea părintelui
- ▶ Cu cât familia a beneficiat de suport din partea serviciilor sociale iar efectele pozitive au fost minime

Notă: Neglijarea și abuzul emoțional are tipare care necesită o evaluare în relație cu istoricul familiei. Concentrarea exclusivă pe comportamentul părintelui nu este suficientă ci trebuie contextualizată.

BIBLIOGRAFIE

- ▶ Butchart, E., Harvey, A. P., Mian, M. & FÜRniss, T. (Eds.) (2006). *Preventing child maltreatment: a guide to taking action and generating evidence*. Geneva, Switzerland: World Health Organization.
- ▶ Coram Children's Legal Centre, Coram Voice, European Roma Rights Centre, Child Law Clinic, & Family Child Youth Association (2016): *Unlocking Children's Rights; Strengthening the capacity of professionals in the EU to fulfill the rights of vulnerable children*
- ▶ European Commission(2010). *Feasibility Study to assess the possibilities, opportunities and needs to standardise national legislation on violence against women, violence against children and sexual orientation violence*. Brussels.
- ▶ Krug, E., Dahlberg, L., Mercy, J., Zwi, A. & Lozano, R. (2002): *World report on violence and health*. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/42495/1/9241545615_eng.pdf
- ▶ UN Committee on the Rights of the Child (CRC) General comment No. 13 (2011): *The right of the child to freedom from all forms of violence*. <http://www.refworld.org/docid/4e6da4922.html>
- ▶ UNICEF (2008). *Early Childhood Development: The key to a full and productive life*. <https://www.unicef.org/dprk/ecd.pdf>
- ▶ European Parliamentary Research Service (2014). *Violence towards children in the EU*. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2014/542139/EPRS_IDA\(2014\)542139_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2014/542139/EPRS_IDA(2014)542139_EN.pdf)
- ▶ World Health Organisation (2002). *World Report on Violence and Health*.
- ▶ WHO (2013): *European report on preventing child maltreatment*. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0019/217018/European-Report-on-Preventing-Child-Maltreatment.pdf
- ▶ World Health Organization (1999): *Report of the Consultation on Child Abuse Prevention, 29-31 March 1999*. Geneva. <http://apps.who.int/iris/handle/10665/65900>

NOTĂ FINALĂ

- ▶ Materialul prezent a fost dezvoltat ca parte a proiectului MAPChiPP **Multi-disciplinary Assessment and Participation in Child Protection Proceedings: program de training cu module și instrumente, rețea internațională (MAPChiPP)**.
- ▶ Acest proiect colaborativ a fost **sprijinit de către the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union (Programul privind Drepturi, Egalitate și Cetățenie a Uniunii Europene)** și condus de German Institute for Youth Human Services and Family Law (Germany) (Institutul German pentru Servicii pentru Tineri și Dreptul Familiei), Family Child and Youth Association (Hungary), the Estonian Union for Child Welfare (Estonia), the Netherlands Youth Institute (Netherlands) and Child and Family Training (UK).
- ▶ **Modul 03: Abuz, Neglijare și Dezvoltare a fost dezvoltat în principal de către Family Child and Youth Association** de către Dr. Maria Herczog and Anikó Gyárfás.
- ▶ Dorin să mulțumim Dr. Thomas Meysen, Henriette Katzenstein și Dr. Felix Dinger pentru suportul substanțial în pregătirea și revizia prezentului material.
- ▶ © 2017 **MAPChiPP project consortium** Toate drepturile înregistrate